

PERIÒDICH IMPARCIAL, REGIONALISTA,
de Literatura, Art, Montepios, Varietats,
Noticias y Anuncis

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ª - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^a

PREU DE SUSCRIPCIÓ: una pesseta TRIMESTRE.—UN NÚMERO SOL, 10 céntims.—ATRASSAT, 15.

Ab lo present número prossegueix la publicació de la
pessa còmica

BOIGS FAN BITLLAS

Reflexions oportunas

S' acaban de portar á efecte dos actes catalanistas respecte á 'ls quals no estarán de mes algunas consideracions que suhereixen la serenitat y la rahó.

Ja compendrà 'l lector que 'ns referim á las manifestacions celebradas aquets últims días per' depositar coronas á 'l peu de la estatua de 'l conceller en cap Rafel de Casanova, colocada á 'l costat de 'l Arch de Triunfo en lo Saló de S. Joan.

Respectuosos com som sempre ab los preceptes de la ley y entusiastas á 'l mateix temps per tot alló que respón á un elevat sentiment de patriotisme, hem de fer constar que, mentres per un cantó veyem ab gust la idea de anar á rendir un tribut á la memoria de un gran patrici, d' un héroe, d' un home que va sucumbir enfront de las tropas de Felip V defensant nostra ciutat á 'l acabar un siti llarch y memorable, de un geni com lo gran Casanova, gefe de la Coronela, per altre cantó hem de dóldre'ns de la falta de previsió de 'l jovent que, escalfada sens dupte sa imaginació per discursos encoratjadors pronunciats durant la vetllada de 'l dia 11 en la associació *Catalunya y avant*, no van recordarse que las manifestacions polítiques, per noble que sia son móvil, per elevat que son objecte siga, no poden celebrarse á 'l vespre sense caurer en las disposicions de 'l Códich penal.

¿Vol dir aixó que nosaltres deixem de estar conformes ab 'l amor á Catalunya, demostrat per 'l estol de minyons irreflexius que, guiats per un impuls patriòtic van dirigir-se la matinada de 'l dia

12 d' aquet més á 'l Arch de Triunfo á fer patent la admiració que en sos cors senten pe 'l mártir de las llibertats de Catalunya? No, may, de cap manera. Com tots y cada hù d' ells, sentim bategar en nostre interior 'l amor mes intens per' nostra terra catalana.

Pero 'l impuls de 'l cor no havia d' entorpir la imaginació d' aquells exaltats minyons, quins no ignoraban que anaban á realisar un acte il·licit, desde 'l moment que van disseminarse en petits grups per aná á 'l lloch de la cita, en compte de dirijirs'hi compactes, ab lo cap alt y com un poble viril que va á realisar un acte de verdadera importancia pera 'l passat y 'l previndrer de la Patria.

Si així haguessin procedit, si en compte de fer aquell intent de manifestació vergonyant y vergonyosa á la claror de 'l llum artificial, haguessin convingut en realisar la manifestació en plé día, á la llum de 'l sol, y cumplint ab la ley posantho previament en noticia de la autoritat, no s' haurian vist obligats á fugir á la desbandada á 'l sentir un pito d' un vijilant y á 'l véurer uns quants agents de policia, ni s' hauria agafat á ningú, ni s' hauria donat una campanada que Déu vulga no resulti perjudicial á 'l catalanisme á la curta ó á la llarga.

Obrant com indiquem, com debían haver indicat aquell vespre 'ls directors de 'ls joves é inexperts manifestants, 'l acte de honrar la memoria de 'n Rafel de Casanova hauria estat una manifestació general catalanista amparada per 'l autoritat representant de 'l centralisme, y per lo tant hi hauria pres part tothom que sent amor predilecte per Catalunya; mentres que ara, si be s' ha fet una manifestació colectiva, no se la pot considerar com 'l entusiasta clamòr de tot un poble, per haver-seli donat indegudament, encara que manera indirecta, carácter de protesta contra actes gubernatius y judiciales armonisats ab preceptes de la ley;

puig hi ha hagut una gran part de catalanistas, potser la mes sana y respectable, que no s'ha juntat ab los que han acudit á 'l reclam de la Unió catalanista.

Ara s'ha fet una manifestació de partit, un acte d'oposició á 'l govern y á la autoritat civil: s'ha fet soroll, ajuntantse de moment homes de partits que s' repeleixen com l' aygua y 'l oli: s'ha celebrat una manifestació com altrás, mes ó menos numerosa; pero sense la importancia necessaria, aquella importancia que li hauria donat la presencia de 'ls diputats regionalistas y de 'ls valiosos elements que á 'l seu costat militan com una gran forsa de 'l regionalisme.

Aquét no és un partit, és una idea respectabilíssima, un ideal grandió, aspiració cada dia mes ferma de 'l sentiment de tots los espanyols que desitjem establir un nou organisme salvador per la marxa de la política y de la administració pública sense enderrocar un sistema de govern ab lo que no están conformes molts de 'ls factors de la manifestació de 'l diumenje passat, entre quals concurrents n'hi havia d'antimonárquichs y de 'ls que volen destronar la dinastia, á 'l pás que 'l regionalisme no vol res d'aquets extrems.

U. C. B.

Revista teatral

Tivoli.-Circo Equestre.—Lo reputat y simpátich empressari Sr. Alegria, com cad'any reuneix en son circo lo millor de lo millor de la societat barcelonina que aplaudeix ab entussiasme á 'ls artistas, verdaderas especialitats en son género.

No pot de menos que causarli sorpresa los exercicis de Spessardi ab sos amaestrats ossos; la Mme. y Mr. Ricard ab sos gossos y la bellíssima Josephine en los treballs de funambolisme en lo fil-ferro.

Novedats.—Lo bonich teatro de 'l Passeig de Gracia ha inaugurat una série de funcions d'ópera, dirijidas pe 'ls mestres Pérez Cabrero y Baratta.

Forman la companyia en sa majoria artistas coneguts de nostre públich.

Las obras executadas han sigut entr' altrás, la celebrada de Puccini *La Bohème*.

En lo paper de *Rodolfo* ha debutat lo jove tenor Balasch, de veu fresca y timbrada. Ab estudi y fina observació será fácil logri adquirir un nom.

Un defecte tè, per nosaltres capital, y és que no sent l'art. Sempre 'l veyem indiferent, fret. De la mateixa manera escolta una *pitada* que una estruendosa ovació.

Aixó per' alguns será una gran ventatja; tè molt guanyat.

Nosaltres direm que una cosa és la serenitat y un' altre 'l indiferencia. Lo Sr. Balasch és indiferent á tot lo que passa á 'l seu entorn.

En resumen: la execució en general no arribá ni á acceptable.

La direcció de 'l Sr. Baratta peca de mansa y de falta d'expressió y diafanitat.—A. DE LA F.

Circo Espanyol.-Companyia Onofri.—Continúa sa campanya vent en popa. *El contramestre de «El Rayo»*, primer treball de D. Higini Segura, és una pantomima que demostra talent en l'autor. Tè escenas culminants é

importants en extrem, que la fan agradable. Va sér aplaudida.

Los germans Onofri han compost *Los caballeros de la Niebla ó El Bandido de Londres*, desarrollant un argument que interessa y fa sentir, á 'l mateix temps que distreu, porque fa riurer de debó; ab lo qual dit s'está que agrada la representació y la execució, confiada á la familia de 'ls autors y á 'ls autors mateixos, que tant han acreditat aquet teatro.—A. P. G.

La estadística de 'ls accidents de 'l treball.

La *Gaceta de Madrid* de 'l día 4, publica un estat demostratiu de las operacions verificadas en lo ram d'accidents durant l'any 1900, primer de la implantació de la ley Dato en nostra patria.

Los resultats són satisfactoris pe 'l bè que han fet á bon número de treballadors, quins, gracias á la enérgica voluntat de 'l Ministre de la Gobernació de 'l ministeri Silvela, s'han vist auxiliats ab mes de 98,000 ptas. que 'ls han portat consol y auxili á sas familias.

Lo Sr. Dato, de qui sabem de una manera certa que esperaba que la ley d'accidents de 'l treball per ell presentada á las Corts havia de donar bons resultats, y que aixó per ell sería la mes gran satisfacció que pót rébrer, mereix sér felicitat y li enviem desd'ara nostra humil enhorabona, ab major motiu á 'l véurer que 'ls efectes humanitaris de la nova ley van en augment y li portarán la gratitud de 'ls que 'n tocan las conseqüencias.

Un altre dia examinarem los datos estadístichs, baix lo punt de vista de la mutualitat.

JOAN PERELLÓ Y ORTEGA.

REGENERACIÓ

II

Comensem per las costums.

Ab lo títul «Cafés de Barcelona», lo Dr. López fa véurer una plaga social.

Diu que hi ha en nostra ciutat 74 cafés cantants!

Setanta quatre llochs ahont cada día tarde y vespre s' reuneixen gran número de personas, de la classe treballadora la major part, que malgastan lo que haurían de fer servir per gastos útils!

Setanta quatre llochs ahont se desmoralisa 'l poble.

Setanta quatre fomentadors de 'l vici.

O mellor dit, de 'ls vicis.

Perque allí s'tenta á 'l concurrent de mil maneras.

Allí no s' ilustra.

No s' fa art, ni s' educa.

Allí s' fa germinar la vagancia y s' fomenta tot lo que s' ha de desterrar de las costums de la honrada classe obrera.

Y 'ls governs no s' hi fixan!

O si s' hi fixan, no ho volen véurer.

Fan los ulls grossos y deixan extèndrer per tot Espanya aquesta llevòr funesta que embruta mes que taca d' oli.

Molt pitjor, porque embruteix y perjudica l' art teatral y 'l fa malbé.

L' espatlla.

Allí s' canta, allí s' balla, allí s' declama.

Pero ¿cóm se declama? ¿cóm se balla? ¿cóm se canta?

Alló ¿ès teatro? ¿instruïeix deleytante?

Molt be ho anatematiza 'l Dr. López.

Convè, donchs, procurar matarlo aqueix fruyt de desmoralisació.

Y no cal pas venir ab escrúpols de cap mena.

Salus populi suprema lex.

Lo que és perjudicial deu desarrelarse.

Y si 'ls governs volen aténdrer á un de 'ls seus primers debers, han de vetllar per la salut de 'l poble.

De no ferho 'n venen altres mals.

Fins á voltas ne surten crims.

Y com que á 'ls criminals avuy se 'ls hi dona una especie de celebritat inmerescuda, resulta que la gent se familiarisa ab lo que li hauria de causar repulsió.

Pero 's comet un crim, y la prensa, aqueix element de progrés que, ben dirigit, seria la mes poderosa palanca de la edat moderna pe 'l bè de la societat, se 'n entera y n' entera á 'l públich.

Pero ¿cóm l' entera?

Posant á 'l criminal com se posa lo mes notable en una apoteosis de teatro.

Fent la seva historia, detallant lo crim punt per punt.

Donant importancia y grans proporcions á 'l fet.

Es dir, fent una novela que agradi á 'ls lectors y á 'ls que no sabent llegir tenen orelles per escoltar.

La prensa en aquet punt falta á la seva missió noble, que hauria de ser sempre moralisadora.

Y en aquet cas no ho resulta.

Mes produeix diner.

Se 'n venen molts números.

Es materia explotable.

S' hi fa negoci.

Dona resultat.

Per 'xo se 'n aprofitan y s' omplan columnas y columnas.

Tant durant lo sumari com després de 'l sumari.

Fins que, si hi ha pena de mort, aqueixa és executada.

¡Fins hi ha qui publica 'l retrato de 'ls criminals ó assassinos!

Tot lo qual indica que la prensa está en tals cassos molt baixa en extrem y contribueix á fer malas costums.

Pero ¡viva la llibertat!

Aixó cap govern ho evita.

Cap fiscal ho denuncia.

Cap tribunal ho castiga.

Y com que, ja ho hem dit, és cosa que dona, cundeix l' afició á dedicars' hi.

Lo poble ho vol y ho paga; y, com digué 'l poeta,

pues lo paga, es justo

hablarle en necio para darle gusto.

Vé'us aquí un altra costum que conve véurer abolida.

¡Y 'ls que no la aboleixen y pe 'l contrari la fomentan porque fomentantla hi guanyan, volen abolir la pena de mort que á ells contribueix á dona'ls hi vial

¡Quin sarcasmel

¡Quina carencia de bonas costums!

¡Quina necessitat de posarhi remey si 's vol anar á la regeneració!

Pero no és aixó sol que ha de menester reforma.

¿Qué direm de la aplicació de las lleys y de las trampas que 's fan per vulnerarlas *legalment*?

¿Qué direm de la manera de produirse, en quant á 'l llenguatge, personas, no ja de baixa esfera, sino fins de classe mes elevada y de posició distingida?

¿Qué direm de la honradés de molts empleats?

¿Qué de la falta de instrucció?

¿Qué de l' excés de egoisme?

Veji's, donchs, si n' hi ha en abundancia de cosas á corretjir ans que pensar en millorar lo concernent á 'l benestar general que pot portar una bona regeneració.

Aixó tocant á la part que res te que véurer ab la política.

Respecte aquet particular farem un altre dia consideracions encaminadas á demostrar la precisió de 'l regionalisme (*).

P. DE R.

Secció de Montepíos

«La Unión defensora del Socorro mutuo» ha publicat lo *Butlletí* corresponent á 'l mes d' Agost d' aquest any, en lo que hi ha publicat l' estat de comptes fins á primer de Maig darrer; contenint lo següent

Resumen parcial.

CONCEPTOS	Cargo	Data	Superávit
	Plas.	Plas.	Plas.
Existencia en 1.º Mayo 1900.	224'18	—	224'18
Conceptos generales.	1090'10	1008'70	81'40
Secciones del Capítulo adicional.	2962'00	2630'34	331'66
Sección de casos de muerte.	660'00	459'00	201'00
Id. de casos de vida.	25'00	—	25'00
	4961'28	4098'04	863'24

Resumen general.

Importa el Cargo. Plas. 4961'28

Id. la Data. » 4098'04

Existencia en 1.º Mayo de 1901. » 863'24

En virtud de las elecciones verificadas, lo Consell Directiu y Delegat están constituidos com segueix:

Consell Directiu.—President, D. Joan Perelló y Ortega; conseller 1.º, D. Segimón Bayé; conseller 2.º, D. Joseph Armengol de Sancerní.

Consell Delegat.—Los señores de 'l Directiu, y ademas: tesorero D. Joseph M.º Pous; secretario, D. Zacarías Castejón; vissecretari, D. Felix Ferrandiz; vocals, don Francisco Relano, D. Narcis Oms, D. Joan Cots, don Francisco Casas, D. Anton Torres y D. Pere Cortés.

En dit número 's publica una interessant Memoria donant compte de 'l desarrollo social, y alguns articles d' importancia.

RECORT

A 'LS AMICHS D' EN VILA

La Parca sèga las existencias
Sens que perdoni á un sol mortal;
Sèga las vellas, sèga las joves:
Company's, la parca és molt criminal.

Ahí 'n segaba una de jove,
Una d' hermosa com no ni han,
Lo company Vila, lo company noble,
Lo jovenivol d' ànima gran.

Jo 'l váreig véurer dintre una caixa:
L' amortallaban per' ná á 'l fossar;
Váreig cridarlo, no 'm vá respondrer,
No 'm vá respondrer y vaig plorar.

Sas virtuts santas vaig recordarne,
Son parlar dócil, son cor de mel,
Y tot llensantne amargas llágrimas
Entre mí 'm deya «ja deu se al cel.»

Són las primeras que per tu llenso:
D' altres y d' altres ne llensaré,
Puig ta memoria, company de l' ànima,
Per mes que visqui no olvidaré.

Y quant la Parca 'm fassa justicia
Quant, com tu, 'm vulga dintre 'l fossar
La teva ossada ja descarnada
Per tots los segles vindré á abraçar.

J. COSTA Y DEU.

(De la Corona *Sempreviva*.)

(*) Veji's lo núm. 475.

Reunions particulars

Institut obrer graciense.—Ha inaugurat las vetlladas teatrals de 'l present curs, ab lo drama *Deudas de la honra* y la pessa *Cura de moro*. Lo quadro de 'ls deixebles aficionats és mes que regular, haventho demostrat la execució de abduas obras. En lo drama van distingirse la Srta. Escolá y 'ls Srs. Baqué, Devenat y Calveras, vejentse aplaudits. La pessa va sèr ben representada per la Srta. Baucells y 'ls joves Bargués, Pèrelló, Baqué, Planella, Bonet y Espallargas. Es una de las vetlladas mes bonas que s'han fet á l'Institut. Va haverhi lots per' adjudicar una sombrilla, uns gerros de porcelana y una sorpresa.

Va dirigir las obras lo soci D. Cándido Ferré qui va sèr tant modest, que ni va anunciarho en los programas.—P.

Saló de descans

Un esclat de vida tindrà durant la vinent temporada lo teatro catalá, á jutjar pe 'l programa anunciat per la empresa de 'l teatro Romea ans de comensar las representacions lo dia 21 de 'l corrent mes. *Nada menos* que 35 dramas en tres ó mes actes, 22 comedias idem, 10 saynetes, 33 pessas, 1 idili, 6 quadros y 3 traduccions, ó siga un total de 110 obras, te en cartera per' estrenar en lo curs de la temporada, resultant que 'ls estrenos tocan á tres cada setmana.

No envejem á 'ls artistes si han de fer semblant treball, perquè ni que fossin de ferro podrien resistir la feyna intelectual y material que aixó significa, tenint en compte que per tot aquet treball no mes hi ha una companyia y funciona diariament.

Desde luego alabam lo bon desitj demostrat per la empresa ab la anuci de tantas obras, porque demuestra que ha volgut acontentar á 'ls autors que las han presentat, pero á nostre modo de véuer mes hauria valgut no acceptarne tantas ó quant menos no anunciarlas totes, puig anunciantlas y deixantne de estrenar móltras, comper forsa 'n deixarà, si aumenta la lista de títuls y satisfá la vanitat d'algú que ansia véuer son nom en llettras de motllo, en cambi 's pot véuer criticada (y tinga per cert que s'hi veurá) per alguns de 'ls que han de quedar desatesos per ara... y per mes endevant; qui sab si per in eternum.

Perque 'l fet será que se 'n representarán móltras quals títuls no figuran en la llista y d'aquéstas ne quedarán bastantes á 'l fondo de 'l sach.

Ara, si la empresa vol demostrar que 'l teatro catalá te cultivadors, aplaudim la publicació de tants títuls, y de tots modos desitjem de veras que las obras que s'estrenin sigan mereixedoras d'aplauso per part de 'l públich y de alabansa per la critica recta é imparcial.

—L'excursió de las societats que forman la Federació de Coros de Clavé, ha estat un éxit tant ó mes gran que la feta fa poch per la Associació de Coros de Clavé. Valladolid y Santander van festejar y aplaudir á aquéstos: Murcia y Alican han aplaudit, festejat y fet gran rebuda á 'ls fills de 'l treball que guiats pe 'l Sr. Benages y dirijits pe 'l mestre Guiteras, han patentisat lo que pót en Catalunya entre 'ls fills de 'l treball l'amor á l'art. Felicitem á 'ls organiadors, y nostre anhel és que un altr' any sigan en major número las societats que amentin la importancia merescuda de las que posantse á 'l costat de un de 'ls mes entussiasas y sacrificats amichs de 'l gran músich-poeta impulsan per bon camí la marxa y continuació de la obra comensada per la forsa y 'l geni d'un verdader geni de nostra terra.

—La Junta Directiva de l'Institut obrer graciense ha insistit en presentar la dimissió ab carácter irrevocable, y á 'l efecte de procedir á elejir nova Junta, va haverhi ahir diumenje sessió general extraordinaria. La qüestió de aquestas eleccions éra mól peliaguda, porque, segons com s'hagues obrat, podia venir la mort de la Associació. Afortunadament ha presidit lo bon criteri, haventse votat una candidatura en la qual hi figuran los noms de alguns socis que per sa significació, talent y carinyó á la societat, poden continuar l'obra ab tanta constancia

realisada per la Junta que á copia de esforços, treball y sacrificis l'ha posada á bon nivell.

La nova Junta Directiva, que probablement pendrà possessió 'l dia 22, va sèr elegida casi per unanimitat y la forman: D. Joseph M.ª de la Cantera, president; D. Angel Carrión, vispresident; D. Manel Mora, contador; D. Narcis Bonet, tesorero; D. Francisco Castells, secretari; D. Joseph Buvé, vissecretari; D. Joseph Castelló, D. Isidro Sagués y D. Anton Brosa, vocals.

—Hem rebut las revistas *Boletín Musical* de Sabadell, y *Llevant* de la Barceloneta y 'l periódich de Madrid *La Protesta*. Establim lo cambi tal com demanian, y 'ls desitjem vida y prosperitat.

—S'han inaugurat las classes en l'Institut obrer graciense. Las elementals están á càrrech de D. Modest Costa y Srta. D.ª María de las Neus Lluch. Dibuix, un cop oberta per D. Lluís Oriach, s'ha nombrat professor á don Alfredo Roig. Donará la de solfeig y piano, D. Pío Boadella; la de francés D. Francisco Deportós y la de teneduría de llibres, l'anomenat Sr. Costa.—Com auxiliars hi ha la Srta. Maria Baucells y 'l Sr. Fargas.

Hi ha molts alumnos matriculats.

—Tenim entés que aviat comensará á treballar en lo teatro Principal la companyia dramática castellana que dirigeix lo galán Sr. Sánchez de León y en la que hi figura la primera dama D.ª Carlota Lamadrid.

Imp. de Ramón Pujol.—Tallers, 45, Barcelona.

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

● JUAN AYNE ●

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

En esta casa se halla de venta la obra de gran éxito

A PAÍSES DESCONOCIDOS

Precio de los principales números de música:

Terceto de los Polismans. 2 ptas.

Duo de los carteros. 2'50 "

Coro las Violetas. 2'50 "

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~
Guitarras desde 5 pesetas.

Toalla FRINÈ

Son ús hermojeja 'l rostre, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, con traú 'l poro de la epidermis y evita las tacas, horró y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tresor per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y l'escorbut.

Se ven en tolas las perfumerías

LA CANSÓ DE 'L TAPER

Coro á quatre veus, tenora y tamborino

PER

MODEST VIDAL

Composició que obtingué 'l premi ofert per l' Escut Emporità en lo certamen celebrat á La Bisbal.
Se ven á casa l'autor, Consulat, 15, Barcelona.

ARCHIVO LÍRICO-DRAMÁTICO
Y COPISTERÍA DE
Francisco Pérez Pol

Calle de Roig, núm. 24.—BARCELONA